

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2022.04.144>

JEL classification: E51, G23, O31

UDC: 336.7

Богдан СЕНІВ

кандидат економічних наук, доцент, кафедра фінансових технологій та банківського бізнесу,
Західноукраїнський національний університет, Україна
E-mail: bohdan.seniv@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-6151-7044

Степан БАБІЙ

старший викладач,
кафедра економічної кібернетики та інформатики,
Західноукраїнського національного університету, Україна
E-mail: babijstepan@ukr.net
ORCID ID: 0000-0001-5052-2702

Людмила НЯНЬКО

викладач,
кафедра обліку, аудиту та фінансів,
Університет економіки і підприємництва, Україна
E-mail: nlyudabril1@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-0763-487X

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ЩОДО БАНКІВСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

АНОТАЦІЯ

Розглядаються теоретичні основи поняття, змісту та видів інноваційних проектів у взаємозв'язку з інноваційним процесом, досліджено сучасні технології банківського обслуговування та інноваційні тенденції їх розвитку, проаналізовано сучасний стан фінансування інноваційних проектів в Україні, дано оцінку державній фінансовій підтримці реалізації інноваційних проектів, накреслено напрями удосконалення фінансового забезпечення інноваційних процесів в економіці.

Ключові слова: інновації; інноваційна діяльність; інноваційний проект; економічна оцінка; ефективність; показники економічної ефективності; інформаційно-комунікаційні технології.

Вступ

Об'єктивною основою переходу у розвитку цивілізації від індустріального до інформаційного суспільства стали переваги, які дає розвиток інформаційної інфраструктури: можливість скорочення часу переробки великих масивів інформації; комунікативного зв'язку з різними куточками світу; активне використання світового інформаційного простору, обсяги інформації якого перевищують всі наявні ресурси засобів масової інформації. Дослідження питань

інноваційної діяльності банків з кожним роком займає все більшу частку в загальній структурі вивчення актуальних питань економічного розвитку. Велика увага приділяється вивченню сутності та методології впровадження банківських інновацій, зокрема, в роботах О. В. Золотарьової [1], С. Б. Єгоричевої [2]. Стадії та схема інноваційного процесу в банках висвітлені в роботах З. Шмігельської [3]. Аналіз сучасних технологій, зокрема хмарних сервісів, які використовуються в роботі передових банків, здійснено авторами О. Є. Камінським, О. В. Корзаченко, Н. К. Самченко [4].

© Богдан Сенів, Степан Бабій, Людмила Нянько, 2022

Отримано: 01.12.2022 р.

Рекомендовано до друку: 27.12.2022 р.

Опубліковано: 30.12.2022 р.

Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0, яка дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії, за умови правильного цитування оригінальної роботи.

Як цитувати: Сенів Б., Бабій С., Нянько Л. Сучасні підходи щодо банківського обслуговування із використанням інформаційно-комунікаційних технологій. *Економічний аналіз*. 2022. Том 32. № 4. С. 144-151. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2022.04.144>

Економічна ефективність інноваційної діяльності банків досліджена в роботах І. Я. Карчевої [5]. Проте вивчення окремих питань інноваційної діяльності банків не дозволяє розуміти технологічне обличчя сучасного банку та інноваційну модель його бізнесдіяльності, на що і направлене дане дослідження

Мета статті

Метою дослідження є подальший розвиток теоретичних положень, обґрунтування методичних підходів і практичних рекомендацій щодо банківського обслуговування із використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження

Однією зі складових ефективного впровадження інноваційної моделі розвитку економіки України виступає активізація інноваційної діяльності у сфері банківської діяльності. Існує декілька причин такої тенденції: останнім часом все більш доступними стають засоби електронної техніки; поширюється застосування інструменту безготівкових розрахунків, пов'язане зі збільшенням заощаджень як суб'єктів господарювання, так і фізичних осіб; відсутність розгалуженої банківської системи та зосередженість техніки у великих містах (Києві, Одесі, Дніпропетровську, Донецьку, Львові та ін.); намагання керівництва банків зменшити витрати операційного відділу банку шляхом активізації дистанційного обслуговування клієнтів; прагнення збільшити ефективність функціонування банків шляхом розповсюдження банківських продуктів на глобальному електронному фінансовому ринку.

Такі категорії як інновації, нововведення, інноваційна діяльність та інноваційна політика, інноваційний процес та інноваційне рішення активно використовуються в економічному розвитку сучасного суб'єкта підприємництва в умовах ринкової економіки стверджують автори наукових робіт [3; 4; 5]. В них визначається поняття інновації як важливої фінансово-економічної категорії, що означає впровадження досягнення науково-технічного прогресу у вигляді наукової ідеї, призначеної для використання у виробництві або соціальній

сфері і яка здатна суттєво збільшувати дохід інвестора. У світовій економічній літературі поняття інновації інтерпретується як перетворення потенційного науково-технічного прогресу у реальний, втілений у нових продуктах і технологіях; процес доведення наукової ідеї або технічного винаходу до стадії практичного використання, що приносить дохід, а також пов'язані з цим процесом техніко-економічні та інші зміни у соціальному середовищі. Отже, під інновацією слід розуміти як новий продукт (послуга) або технологія, тобто нововведення, що істотно відрізняється від існуючих продуктів (послуг) або технологій, має нові властивості і задовольняє попит клієнтів на нових сегментах ринку, що з'явилися в наслідок науково-технічного прогресу, пов'язані з підвищенням продуктивності праці і виступають домінуючим чинником конкуренції.

Перевтілення наукового знання в інновацію, тобто підготовка, обґрунтування, освоєння і контроль за впровадженням нововведення є інноваційним процесом (інноваційною діяльністю), етапи якого зображені на рис. 1.

Таким чином, інноваційний процес – це послідовність дій, під час яких наукова ідея, розроблена під час науково-технічних досліджень визріває до конкретного продукту або технології і розповсюджується у суспільній діяльності. Автором роботи [3] підкреслюється, що на відміну від науково-технічного прогресу інноваційний процес не завершується впровадженням нової технології і появою нового продукту на ринку, а продовжується при удосконаленні нововведення і набутті ним нових споживчих якостей, при цьому маючи низьку (приблизно 9-10%) ймовірність успішного втілення нової ідеї у новому виді продукції.

Запропонована послідовність інноваційного процесу, яка наводиться в роботах [4; 5; 6] має ряд недоліків, пов'язаних з недостатнім взаємозв'язком складових блоків, відсутністю зворотних зв'язків. Вказані недоліки враховані в кібернетичній моделі інноваційного процесу [4] наведена на рис. 2.

Кібернетична модель інноваційного процесу відображує інноваційну діяльність як комплексну систему, елементи якої утворюють підсистеми, що постійно знаходяться у зв'язку і взаємодії, і мають зворотні зв'язки,

підкреслюючи необхідність безперервного процесу обробки інформації.

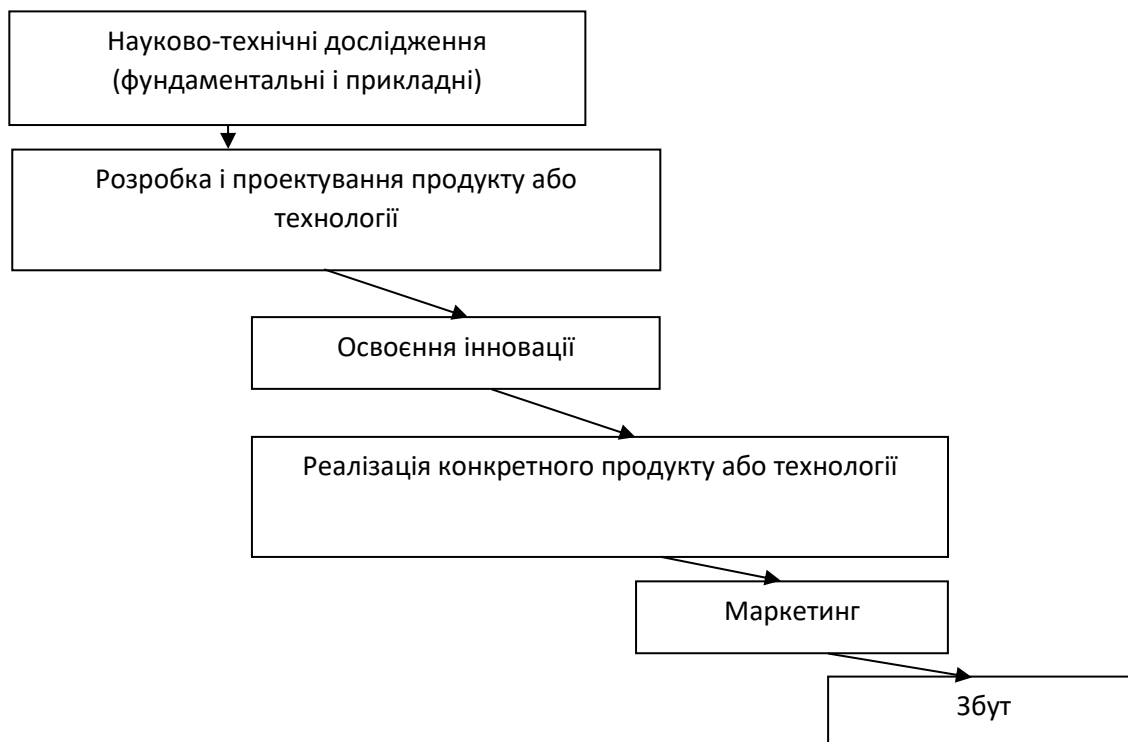

Рис. 1. Модель інноваційного процесу [5]

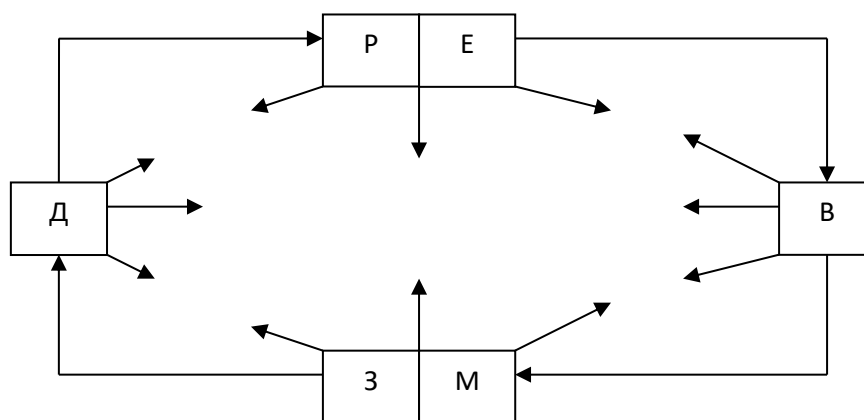

Рис. 2. Кібернетична модель інноваційного процесу: Д – дослідження (результат дослідження, виникнення нових ідей); Р – розробка; Е – експериментальна реалізація; В – реалізація; М – маркетинг; З – збут [43]

Нині Україна не має достатніх можливостей у формуванні інноваційних організацій, недостатньо ефективним є державне регулювання інноваційного процесу, система освіти не може забезпечити підготовку кадрів для науково-дослідної роботи, слабо розвинене інформаційного забезпечення. В роботах авторів [6; 7] підкреслюється необхідність інноваційної моделі розвитку як ключового чиннику забезпечення

економічного зростання України та конкурентоспроможності національної економіки. Першочерговим завданням формування інноваційної моделі розвитку в Україні має стати використання інновацій в конкурентній боротьбі між суб'єктами підприємництва, вкладення коштів у відновлення наукової сфери, здійснення прямого бюджетного фінансування поліпшення якісних характеристик науково-технічного

потенціалу, інтенсифікації опанування науковими знаннями та новими технологіями, здійснення суб'єктами національної економіки інноваційної діяльності та інвестицій інноваційного спрямування, збільшення пропозиції інноваційних продуктів, технологій та знань.

Як зазначено в роботі [4] основними напрямками реалізації інноваційної політики в банках виступають: впровадження нових банківських продуктів, освоєння нових сегментів ринку, комп'ютеризація та оптимальне використання наявних ресурсів, підвищення показників рентабельності та ліквідності банків. На сучасному етапі розвитку інноваційної банківської діяльності в Україні спостерігається тенденція запозичення зарубіжного досвіду.

Поняття банківської інновації використовується для визначення нововведень у банківській діяльності (в основному, застосування інформаційних технологій у формуванні документів при прийнятті

управлінських рішень, забезпеченні клієнтів банківською інформацією, використанні смарт-карток, здійсненні банківських телекомунікаційних послуг та індивідуальному обслуговуванню), які характеризуються більш високим технологічним рівнем та новими споживчими якостями. Автором роботи [6] виділяється наступна класифікація банківських інновацій, наведена у таблиці 1.

Основними елементами забезпечення інноваційного розвитку виступають [5]:

- державне фінансування – фінансування інноваційної діяльності на безповоротній основі за рахунок коштів бюджету та позабюджетних фондів;
- кредитування – фінансування інноваційної діяльності за рахунок кредитів банків та інших кредитних установ;
- самофінансування – фінансування інноваційної діяльності за рахунок використання власних (прибутку та амортизаційних відрахувань) та акціонерних фінансових ресурсів.

Таблиця 1. Класифікація банківських інновацій

Класифікаційна ознака	Вид банківських інновацій	Характеристика
Причина виникнення інновацій	Реактивні	Забезпечують виживання банку, виступають як реакція на зміни в певних аспектах діяльності конкурентів
	Стратегічні	Мають випереджаючий характер, основною метою є одержання вирішальних конкурентних переваг у перспективі
Предмет і сфера застосування інновацій	Продуктові	Нові продукти, послуги
	Ринкові	Відкривають нові сфери застосування продукту, які дозволяють реалізувати послугу на нових ринках
	Інновації-процеси	Технології, організація виробництва й управлінські процеси
Характер потреб	Інновації, орієнтовані на існуючі потреби	
	Інновації, орієнтовані на формування нових потреб	
Внутрішні інновації	Фінансові	Нові банківські продукти і фінансові інструменти
	Технологічні	Нові методи роботи – інновації, що впливають на якість, споживчі властивості і технологічність банківських продуктів, ефективність управління, зниження операційних витрат, ціноутворення
	Адміністративні	Структурна перебудова й удосконалення системи планування діяльності банку
	Концептуальні	Зміна стратегічної спрямованості операцій банку та переорієнтація на інший сегмент бізнесу
Зовнішні інновації	Комунікаційні	Розробка нової маркетингової або рекламної стратегії з метою залучення певної бази клієнтів; адаптація банківських технологій до умов конкретного регіону
	Інвестиційно-кредитні	Цільове інвестування в інноваційні технології промислових підприємств і організацій

Однією зі складових інноваційної політики комерційного банку виступає процес розроблення та впровадження банківських продуктів (послуг), які визначають як різноманітні дії на фінансовому ринку, грошові операції, що здійснюються комерційними банками за певну плату за дорученням та в інтересах своїх клієнтів, а також дії, що мають на меті удосконалення та підвищення ефективності банківського підприємства. Автори робіт [5; 6] визначають банківські продукти як однорідні послуги, що надаються клієнтам на фінансовому ринку і об'єднані за певними ознаками, як специфічні продукти у вигляді платіжних засобів, традиційних і нетрадиційних послуг, без яких неможливе підтримання та прискорення виробництва і обігу.

Можна поділити банківські продукти на: класичні (обслуговування клієнтів у сфері кредитів, депозитів і т. д.) та нові (наприклад, обслуговування грошового ринку і ринку капіталів, закордонних трансакцій, факторинг, форфайтинг, лізинг, злиття). Межі поділу не є чіткими і деякі нові продукти можуть стати класичними в залежності від рівня розвитку фінансового ринку. Для банків можливість використання нових банківських продуктів пов'язана з можливістю виходу на нові ринки збуту, пристосуванням та задоволенням нових фінансових потреб клієнтів, і як наслідок, отриманням додаткових прибутків.

Банківські продукти пропонуються в стаціонарних пунктах продажу (відділення банку) або нестаціонарних пунктах. Стаціонарні пункти продажу: центральне відділення банків (централізована форма), відділення банків та банкомати, платіжні термінали (децентралізована форма). Нестаціонарні пункти продажу – сучасні системи дистанційного банківського обслуговування Інтернет-банкінг та мобільний банкінг.

Серед суттєвих факторів науково-технічного прогресу в банківській сфері можна виділити технології банківського обслуговування (сукупність технологічних елементів, наприклад, пристроїв, засобів або методів, які використовуються банками для обслуговування клієнтів), які впливають на розвиток банківської системи.

Отже, поширюється дистанційне обслуговування клієнтів (управління рахунками на відстані по каналах віддаленого доступу), яке надає можливості, як зазначено в роботі [2]: виконувати безпаперові платіжні операції з мінімальним залученням праці людей і скороченням організаційних витрат; проводити обробку платежів переважно в реальному часі, за виключенням підведення бухгалтерських звітів у кінці дня і звітності по них; прискорювати обмін інформацією між банками і клієнтами, банками і їх відділеннями за допомогою комунікаційних ліній зв'язку; мінімізувати типові види банківського ризику (втрата документів, помилкова адресація, фальсифікація платіжних документів та ін.); забезпечувати керівників стратегічними оцінками положення банку в умовах конкуренції, організації роботи і кадрової політики.

Автором роботи [2] розглядаються наступні сучасні технології банківського обслуговування, наведені на рис. 3.

Аналіз інноваційних тенденцій розвитку сучасних технологій банківського обслуговування, як зазначено в наукових публікаціях [5; 6; 7], вказує на поступовий перехід до технологій самообслуговування клієнтів і зниження навантаження менеджерів з продаж та фахівців операційно-касового залу банку. Важливу роль у зростанні інтенсивності використання технологій самообслуговування клієнтів відіграють технології дистанційного обслуговування клієнтів та багатофункціональні автомати з використанням пластикових карток.

Важливу роль у зростанні інноваційної активності в банківській діяльності відіграють технології дистанційного обслуговування, серед яких використовуються Інтернет-банкінг (використовується Інтернет-зв'язок), телебанкінг (телефонний зв'язок), РС-банкінг (ПК та модемний зв'язок) тобто банківське обслуговування клієнтів вдома або на робочому місці на відстані від місця відкриття рахунків по каналах віддаленого доступу (зустрічаються як загальне поняття «віддалений банкінг» або «домашній банкінг»). Серед різновидів ДБО розрізняють відеобанкінг (використання телевізійного зв'язку), який через свою високу вартість має близьку до нуля

імовірність застосування в Україні в найближчі 5-10 років.

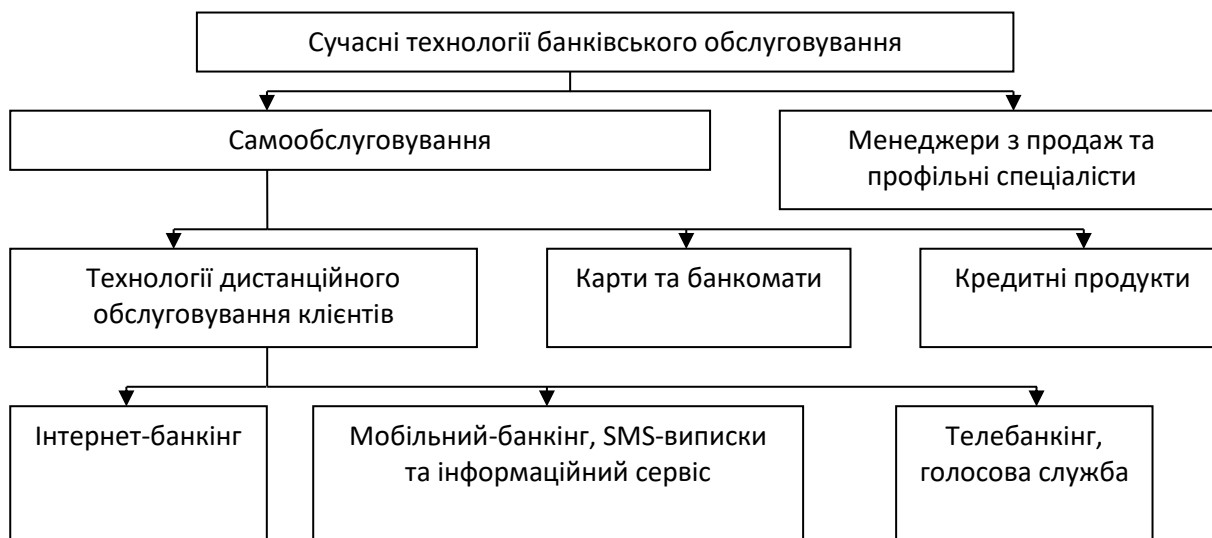

Рис. 3. Сучасні технології банківського обслуговування [8]

Спектр послуг, які пропонуються клієнтам через ДБО, практично не відрізняється від того, що доступний клієнтам в офісі банку: управління рахунками, інвестування коштів, перекази та оплата рахунків за товари та послуги, отримання довідкової інформації, кредитні операції. Таким чином, як зазначено автором роботи [9] під ДБО слід розуміти дії банку, що спрямовані на вдосконалення та реалізацію звичних банківських операцій шляхом використання електронних мереж. Але поява Інтернет-комерції, тобто звичайної комерції, тільки за участю комп'ютерних технологій (мереж), стала результатом появи відносно нових банківських продуктів, таких як: обслуговування платежів Інтернет-магазину (поєднання реального магазину та сайту, який дає змогу замовляти товари зі свого комп'ютера через Інтернет), «мобільний банкінг» (використання мобільного зв'язку та SMS-повідомлень), віртуальні платіжні картки та інші.

Поряд із традиційними найсучаснішою формою контакту банку з клієнтами та каналом поширення банківських послуг виступає мережа Інтернет, оскільки в Інтернет банкам досить просто організувати власну присутність через веб-сайти, розширити межі фінансового ринку та вийти на нові сегменти, здійснювати аналіз діяльності конкурентів та впровадження банківських інновацій. Інтернет-банкінг є

найбільш прогресивним, зручним та перспективним різновид віддаленого банкінгу. Клієнту немає необхідності придбавати чи встановлювати спеціальне програмне забезпечення. Достатньо отримати в банку ім'я та пароль для входу в систему та дискету з ключем для електронного підпису своїх розпоряджень банку. Дякуючи еволюції техніки та застосуванню сучасних рішень поширення банківських послуг через мережу Інтернет, збільшується конкурентна спроможність банків. Найважливіші вигоди для банку, що виникають з використанням мережі Інтернет пов'язані зі скороченням часу виконання операцій; прискоренням надходження коштів від замовника до одержувача; введенням телекомунікаційних систем, що робить можливим спілкування клієнта з банком; відсутністю обмежень географічного характеру.

Збільшуючи присутність через веб-сайти, яка є більш ефективною та пов'язана з меншими витратами у порівнянні з традиційними формами, банки вирішують питання філіальної мережі, використовуючи технології дистанційного банківського обслуговування. Як зазначено автором роботи [10] для того, щоб створити серйозну конкуренцію філіальним банківським мережам, системи дистанційного(онлайнного) банківського обслуговування повинні забезпечувати:

екстериторіальність та неперервність роботи банківської системи; множинність каналів та пристроїв доступу до банківської інформації; інтерактивність обслуговування (самообслуговування); можливість вибору між проведенням операцій в інтерактивному режимі або через оператора; проведення більшої частки операцій в режимі реального часу; точність, актуальність та наглядність надання інформації; підтримка основних систем управління персональними фінансами; можливість оперативної реалізації нових продуктів в цілях своєчасної реакції на потреби клієнтів і дії конкурентів.

Сучасний стан інноваційної діяльності в Україні, усвідомлення великої значимості підтримки якої було підкреслено в багатьох роботах [6; 7; 8] визначається станом науки, станом інноваційної інфраструктури, попитом на інновацію. Українська економіка залишається несприятливою для науково-технічних нововведень, які забезпечують понад 80% зростання ВВП.

Для того, щоб прискорити інноваційний процес, тобто процес трансформації знань у продукти та послуги, виникає необхідність створювати спеціальні організації, де одночасно працюють вчені, які виробляють знання, інженери та технологи, які перетворюють знання в товари та послуги. Сьогодні виділяють наступні чотири групи таких організацій: бізнес-інкубатори, інноваційні центри; технопарки; бізнес-парки, промислові парки; технополіси.

Останнім часом найбільш популярними стають Інтернет-інкубатори, які слід розуміти як інвестиційні фонди або компанії, які вкладають кошти в новий проект до його визрівання, а потім продають інвесторам і приймаються за розвиток наступного, але такий спосіб інвестування в Інтернет є найбільш ризиковим видом вкладення капіталу.

Нині Україна не може забезпечити ефективне здійснення науково-дослідної роботи: не має достатніх можливостей у формуванні інноваційних організацій, недостатньо ефективним є державне регулювання інноваційного процесу, слабо розвинене інформаційного забезпечення. На нашу думку, ключовим чинником забезпечення економічного зростання України та конкурентоспроможності національної економіки виступає активізація інноваційної діяльності саме в банківській сфері, ефективність якої пов'язана з оцінкою інвестиційної ефективності проектного фінансування.

Висновки та перспективи подальших розвідок

Нині сучасний динамічний розвиток банківського ринку породжує суперництво не тільки між банками-конкурентами, а також між внутрішніми підрозділами одного банку. В таких умовах керівництву банку необхідно активно використовувати досягнення управлінської науки з інвестиційного та фінансового менеджменту, пов'язані обґрунтуванням економічної ефективності впровадження певних інвестиційних проектів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Золотарьова О. В., Чекал А. А. Інноваційні банківські продукти та специфіка їх упровадження в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2016. Вип. 16. Ч. 1. С. 112–115.
2. Єгоричева С. Б. Методологічні засади організації інноваційного процесу в комерційних банках. *Вісник Національного банку України*. 2011. №1. С. 53–57.
3. Шмігельська З. Банківські інновації: суть, необхідність і розвиток. *Вісник Національного Банку України*. 2014. №2. С. 34–41.
4. Kaminsky O., Korzachenko O., Samchenko N. Cloud computing concept in Ukraine: a study of innovative development. *Economic Annals-XXI*. 2017. № 167(9–10). С. 28–31. DOI: 10.21003/ea.V167-06.
5. Карчева І. Я. Економічна ефективність інноваційної діяльності банків: дис. ... канд. екон. наук. Київ, 2016. 210 с. Б. Билык О. И., Дребот Н. Н. Современные тенденции инновационного развития банков Украины. URL: <https://rep.polessu.by/bitstream/123456789/10223/1/2.pdf>.
6. Билык О. И., Дребот Н. Н. Современные тенденции инновационного развития банков Украины. URL: <https://rep.polessu.by/bitstream/123456789/10223/1/2.pdf>.
7. Три инновационные модели банкинга. URL: http://iee.org.ua/ru/prog_info/23209.

8. Hanssen G. K. A longitudinal case study of an emerging software ecosystem: implications for practice and theory. *J. Syst. Softw.* 2011. No. 85. 1455–1466 pp.
9. Інновації українських банків: смартфони, годинники і селфі. URL: <http://svb.ua/news/innovatsii-ukrainskikh-bankiv-smartfoni-godinniki-i-selfi?page=40>.
10. Goldman Sachs: технология Blockchain сэкономит банкам до 6 млрд долларов в год. URL: <https://news.finance.ua/ru/news/-/376715/goldman-sachs-tehnologiyablockchain-sekonomit-bankam-do-6-mlrd-dollarov-v-god>.

REFERENCES

1. Zolotareva, O. V., & Waiting, A. A. (2016). Innovatsiini bankivski produkty ta spetsyfika yikh uprovadzhenia v Ukraini [Innovative banking products and the specifics of their implementation in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky – Scientific Bulletin of the Kherson State University. Series: Economic Sciences*, 16(1), 112-115 [in Ukrainian].
2. Egoricheva, S. B. (2011). Metodolohichni zasady orhanizatsii innovatsiinoho protsesu v komertsiynykh bankakh [Methodological principles of organization of innovation process in commercial banks]. *Visnyk Natsionalnoho banku Ukrainy – Bulletin of the National Bank of Ukraine*, 1, 53-57 [in Ukrainian].
3. Shmigelska, Z. (2014). Bankivski innovatsii: sut, neobkhdnist i rozvytok [Banking innovations: the essence, necessity and development]. *Visnyk Natsionalnoho banku Ukrainy – Bulletin of the National Bank of Ukraine*, 2, 34-41 [in Ukrainian].
4. Kaminsky, O., Korzachenko, O., & Samchenko, N. (2017). Cloud computing concept in Ukraine: a study of innovative development. *Economic Annals-XXI*, 167(9-10), 28-31. DOI: 10.21003/ea.V167-06.
5. Karcheva, I. Ya. (2016). *Ekonomichna efektyvnist innovatsiinoi diialnosti bankiv* [Economic efficiency of innovation activity of banks] (PhD thesis). Kyiv [in Ukrainian].
6. Bilyk, O. I., & Drebot, N. N. (2016). *Sovremennyye tendentsii innovatsionnogo razvitiya bankov Ukrainy* [Modern tendencies of innovative development of Ukrainian banks]. Retrieved from <https://rep.polessu.by/bitstream/123456789/10223/1/2.pdf> [in Russian].
7. *Tri innovatsionnyye modeli bankinga* [Three innovative banking models]. (n.d.). Retrieved from: http://iee.org.ua/en/prog_info/23209/ [in Russian].
8. Hanssen, G. K. (2011). A longitudinal case study of emerging software ecosystem: Implications for practice and theory. *J. Syst. Softw.*, 85(7), 1455-1466.
9. *Innovatsii ukrainskykh bankiv: smartfony, hodynnyky i selfi* [Innovations of Ukrainian banks: smartphones, watches and sephi]. (n.d.). Retrieved from: <http://svb.ua/news/innovatsii-ukrainskikh-bankiv-smartfoni-godinniki-i-selfi-?hl=en&page=40> [in Ukrainian].
10. *Goldman Sachs: tekhnologiya blockchain sekonomit bankam do 6 mlrd dollarov v god* [Goldman Sachs: blockchain technology will save banks up to \$ 6 billion a year]. (n.d.). Retrieved from: <https://news.finance.ua/ru/news/-/376715/goldman-sachs-tehnologiyablockchain-sekonomit-bankam-do-6-mlrd-dollarov-v-god>.

Bohdan Seniv, PhD in Economic Sciences, Associate Professor, Department of Financial Technologies and Banking Business, West Ukrainian National University, Ukraine

Stepan Babii, Senior Lecturer, Department of Economic Cybernetics and Informatics, West Ukrainian National University, Ukraine

Liudmyla Nianko, Lecturer, Department of Accounting, Audit and Finance, University of Economics and Entrepreneurship, Ukraine

MODERN APPROACHES TO BANKING SERVICES USING INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

Abstract

Theoretical bases of the concept, content and types of innovative projects in relation to the innovation process are considered, modern technologies of banking services and innovative tendencies of their development are investigated, the current state of financing of innovative projects in Ukraine is analyzed, state financial support for the implementation of innovative projects is evaluated, financial support for innovation processes in the economy; information and communication technologies.

Keywords: innovation; innovative activity; innovative project; economic assessment; efficiency; indicators of economic efficiency; information and communication technologies.

Cite as: Seniv, B., Babii, S. & Nianko, L. (2022). Modern approaches to banking services using information and communication technologies. *Economic analysis*, 32 (4), 144-151. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2022.04.144>